

Alegat. 79.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego niemniej w przedmiocie Szkół dla podniesienia przemysłu domowego i drobnego.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm uchwalił na posiedzeniu z dnia 16. Października 1878 co następuje:

1. „Sejm otwiera kredyt Wydziałowi krajowemu z funduszków krajowych na rok 1879 „na cele szkół rękodzielniczych, tudzież popieranie rękodzielnictwa i przemysłu domowego do wysokości 5000 zł. w. a.

2. „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem w celu „utworzenia przy Wydziale krajowym stałej Kuratoryi dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego i upoważnia go do ustanowienia tej Kuratoryi bez odwołania się do Sejmu.

3. „Sejm wyznacza na utrzymanie szkoły snycerstwa w Zakopanem roczny zasiłek „w kwocie 600 zł. w. a. na lat pięć, począwszy od r. 1879, i upoważnia Wydział krajowy do wypłacania tego zasiłku pod warunkiem, że c. k. Rząd ustanowi dla tejże szkoły nauczyciela na koszt „skarbu państwa, że dalej statut organizacyjny szkoły ułożonym będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym, że wreszcie Wydziałowi krajowemu przyznanem będzie prawo do udziału w zarządzaniu szkoły wykonywać się mające albo bezpośrednio, albo za pośrednictwem ustanowionego „przy Wydziale krajowym organu doradczego dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego.

4. „Kwota 600 zł. w. a. przyznana na rok 1879 ad 3) szkole snycerstwa w Zakopanem „ma być pokrytą z kredytu przyznanego Wydziałowi krajowemu w uchwale 1).

5. „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył „sprawozdanie z wyniku czynności swych w sprawie Szkół rękodzielniczych.“

W przedmiocie utworzenia Kuratoryi stałej dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego miał Wydział krajowy zaszczyt podać do wiadomości Wysokiego Sejmu sprawozdaniem z dnia 26. Września 1878 L. 29.727 niepomyślny wynik rokowań zawiązanych z c. k. Ministerstwem handlu, w skutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28. Sierpnia 1877,

w celu uzyskania dla spraw rzeczonych takiego organu, jaki Wysoki Sejm uznał był za pożądany. Zarazem nadmieniał wówczas Wydział krajowy, że nie zrażając się zastrzeżeniami c. k. Ministerstwa handlu co do zakresu działania projektowanej Kuratoryi, udał się w Lipcu r. 1878. ponownie do tegoż Ministerstwa z zapytaniem, czy c. k. Rząd byłby skłonny zgodzić się na utworzenie Kuratoryi z zakresem działania obszerniejszym, w której skład weszliby jako członkowie także i delegaci c. k. Rządu.

Poparty w swych usiłowaniach przywiedzioną na wstępie uchwałą Wysokiego Sejmu, spieszył Wydział krajowy przesłać odpis uchwały tej c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie (odezwą z dnia 5. Listopada 1878 L. 53.397).

I ten krok jednakże nie osiągnął skutku pożądanego, gdyż podług odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 18. Grudnia 1878 L. 9.272 J. E. p. Minister handlu oznajmił, „że „obstaje przy zapatrywaniach wypowiedzianych w reskrypcie z dnia 16. Lutego 1878 l. 39.435“, a w szczególności że, „jakkolwiek gotów jest zawsze przyczyniać się wszelkimi możliwymi środkami do podniesienia rękodzielnictwa, tudzież do rozwoju i organizacyi nauki przemysłowej w Galicyi, to jednak nie może odstąpić od tego, aby każda w tym kierunku podjęta czynność nie wychodziła z ram istniejących w mocy ustaw organów i nie przekraczała przyznanego tym organom „zakresu działania“.

W obec powyższego oświadczenia Ministra handlu, musiał Wydział krajowy odstąpić od zamiaru utworzenia Kuratoryi z współudziałem c. k. Rządu. Trwając jednakże w przekonaniu, że specjalny organ dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego nawet wtedy może oddać krajowi znamienite usługi, gdy będzie działał tylko jako organ doradczy i pomocniczy Wydziału krajowego, ułożył na podstawie projektu przedłożonego przez komitet doradczy (pismem z dnia 23. Kwietnia 1879 L. 69) załączony ./ „Statut Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego“ z dnia 13. Czerwca 1879 L. 16740, jednocześnie zaś powołał na zastępcę Przewodniczącego Kuratoryi J. E. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, a na członków jej, obok członka Wydziału krajowego p. Dr. Józefa Wereszczyńskiego, pp. Dr. Adryana Baranieckiego, Dr. Kajetana Orleckiego, Dr. Tadeusza Pilata, Augusta Schellenberga, Dr. Ferdynanda Weigla i Ludwika Wierzbickiego. W tym składzie Kuratorya jest czynną od dnia 27. Listopada 1879.

Ustęp 3. przywiedzionej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu podał Wydział krajowy pismem z dnia 5. Listopada 1878 L. 53397 do wiadomości c. k. Prezydium Namiestnictwa i Zarządu Towarzystwa tatrzańskiego.

W skutek pisma powyższego otrzymał Wydział krajowy od c. k. Prezydium Namiestnictwa zawiadomienie (odezwą z dnia 3. Grudnia 1878 L. 9044), że J. E. p. Minister handlu zezwolił reskryptem z dnia 16. Listopada 1878 L. 29527 na założenie Szkoły snycerstwa w Zakopanem i zamianował kierownika i nauczyciela Szkoły w osobie Franciszka Neuzila, wyznaczając temuż kierownikowi roczną remunerację ze skarbu państwa w kwocie 840 zł. w. a. Zarazem jednak nadmieniał p. Minister podług wspomnianej odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa:

1. że życzeniu Towarzystwa Tatrzańskiego i warunkom przez Wysoki Sejm stawianym nie mogłoby c. k. Ministerstwo handlu uczynić zadość, jeżeliby zasiłek z funduszu krajowego, przeznaczony na utrzymanie Szkoły snycerstwa w Zakopanem, wypłacany był Towarzystwu Tatrzańskiemu a nie wprost zarządowi szkolnemu, gdyż ustawami nie zastrzeżony wpływ na jakąś Szkołę fachową przyznany być może jedynie temu, kto bezpośrednio przyczynia się do utrzymania lub przynajmniej do rozwoju takiego zakładu naukowego;

2. że dalej zdaniem jego zasiłek rzeczony użytym by być winien częścią na udzielanie stypendyów, częścią na lepsze zaopatrzenie Szkoły w drzewo do robót odpowiednie i na mały fundusz obrotowy;

3. że wreszcie, jeżeli Wydział krajowy zgodzi się na takie określenie przeznaczenia zasiłku, gotów jest przyznać Wydziałowi krajowemu żadaną ingerencyę przy ułożeniu statutu organizacyjnego Szkoły Zakopańskiej, niemniej zapewnić mu udział w zarządzie tej Szkoły w ten sposób, iżby Wydziałowi krajowemu przysługiwało prawo wybierania przez czas trwania subwencji dwóch członków komitetu szkolnego.

Z drugiej strony Zarząd Towarzystwa Tatrzańskiego upominał się pismem z dnia 16. Grudnia 1878 L. 245 o wypłatę tegoż samego zasiłku. Przypomnieć zaś wypada, że wniosek Wydziału krajowego, zmierzający do ustalenia bytu Szkoły snycerstwa w Zakopanem, uzasadnionym był w sprawozdaniu z dnia 26. Września 1878 L. 29727 uwagą, że Towarzystwo Tatrzańskie bez pomocy ze strony kraju nie mogłoby dopełnić warunku, od którego c. k. Rząd uczynił zawisłym ustanowienie nauczyciela dla Szkoły Zakopańskiej na koszt skarbu państwa, t. j. zapewnić Szkole egzystencyi na lat pięć. Kiedy więc Wysoki Sejm do wniosku powyższego się przychylił, Wydział krajowy musiał przypuszczać, że Wysoki Sejm zgodnie z intencjami jego przeznaczył zasiłek z funduszu krajowego na częściowe pokrycie tych wydatków Szkoły Zakopańskiej, do których ponoszenia podług żądania c. k. Rządu miało się zobowiązać Towarzystwo Tatrzańskie.

W tym stanie rzeczy nie mógł Wydział krajowy wypłacić zasiłku ani Zarządowi Szkoły ani Towarzystwu Tatrzańskiemu. Uwzględniając bowiem żądania c. k. Ministerstwa handlu, byłyby pozbawił Towarzystwo Tatrzańskie zasiłku, na który Towarzystwo liczyć miało prawo i w rzeczy samej liczyło, kiedy przyjmowało na siebie obowiązek dostarczania dla Szkoły lokalu, opału, światła i usługi; zaś na uwzględnienie podania Towarzystwa Tatrzańskiego nie pozwalała wobec zastrzeżenia c. k. Rządu osnowa uchwały Wysokiego Sejmu ad 3). W skutek tego Wydział krajowy zawiadomił Towarzystwo Tatrzańskie rozporządzeniem z dnia 2. Maja 1879 L. 16.379, że tylko w takim razie wypłaci mu zasiłek przyznany przez Wysoki Sejm, jeżeli c. k. Rząd od żądania swego odstąpi, i wezwał je zarazem, ażeby poczyniło kroki odpowiednie w celu skłonienia c. k. Rządu do cofnięcia poczynionych zastrzeżeń. Jednocześnie zaś udzielił odpis rozporządzenia powyższego c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie.

Czy Towarzystwo Tatrzańskie uczyniło zadość wezwaniu, do tej pory Wydziałowi krajowemu nie wiadomo. Tymczasem jednakże Szkoła Zakopańska według jednozgodnej opinii c. k. Rządu i Towarzystwa Tatrzańskiego zaczęła się wprawdzie pomyślnie rozwijać pod kierunkiem nowego nauczyciela (liczba uczniów wynosi obecnie 21), ale zarazem uczuć coraz więcej brak spodziewanej pomocy ze strony funduszu krajowego. Z tego powodu Wydział krajowy, pozostawiając w zawieszeniu sprawę wypłaty stałego zasiłku w przyszłości, udzielił na wniosek Komitetu doradczego dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego na zaspokojenie naglących potrzeb Szkoły najpierw Zarządowi jej zasiłek jednorazowy w kwocie 200 zł. w. a., a następnie (rozporządzeniem z dnia 9. Września 1879 L. 19.929) takżę zasiłek w kwocie 300 zł. w. a. Towarzystwu Tatrzańskiemu. Nadto udzielił na przedstawienie c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 9. Września 1879 L. 6730/pr. kierownikowi Szkoły, Franciszkowi Nenzil, rozporządzeniem z dnia 18. Października 1879 L. 41.288 zasiłek na podróż naukową w kwocie 80 zł. w. a.

Przechodząc do dalszych czynności swych w sprawie Szkół rękodzielniczych, wspomnieć musi Wydział krajowy przedewszystkiem o Szkole koszykarstwa w Krakowie.

Filie tej szkoły zwinął c. k. Rząd, jak już nadmieniono w sprawozdaniu z dnia 26. Września 1878 L. 29.727, z wiosną roku 1878. W rok później zaś zaczął c. k. Rząd myśleć o zwinieniu nawet Szkoły samej, gdyż c. k. Prezydium Namiestnictwa zapytało Wydział krajowy z polecenia J. E. p. Ministra handlu odezwą z dnia 4. Marca 1879 L. 1727, czy i na jak długo byłoby pożądanem dalsze istnienie Szkoły koszykarskiej w Krakowie, lub też czy może Szkoła ta spełniła już zadanie, jakie Ministerstwo, otwierając Szkołę koszykarstwa w Ściejowicach, miało na oku, t. j. czy rozbudzona istnieniem Szkoły działalność zapewnia dalszy pomyślny rozwój domowego przemysłu koszykarskiego w Galicyi.

Na zapytanie powyższe odpowiedział Wydział krajowy, opierając się na zdaniu Komitetu doradczego dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego, odezwą z dnia 28. Marca 1879 L. 12.333,

że uważa za potrzebne nietylko dalsze istnienie Szkoły koszykarstwa w Krakowie, ale nadto także reaktywowanie zwiniętych jej filii;

że jednakże należy z organizacyi Szkoły nsunąć wady, w skutek których w ostatnim czasie znacznie się umniejszył wpływ zbawienny, jaki Szkoła ta wywierała pierwotnie na przemysł koszykarski w powiecie krakowskim;

że dalej będzie popierał Szkołę i nadal jako zakład rządowy zasiłkami z funduszu krajowego, jeżeli odpowiednia reorganizacya zapewni jej pożądaný rozwój;

że wreszcie, ażeby uchronić Szkołę od zwinięcia, gotów nawet przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek o objęcie zakładu tego na rachunek kraju, jeżeliby c. k. Rząd przyznał na utrzymanie jego stałą roczną dotacyę ze skarbu państwa w odpowiedniej wysokości.

Deklaracya powyższa nie osiągnęła jednakże żadnego skutku, albowiem c. k. Prezydum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy odezwą z dnia 22. Stycznia 1880 L. 595, że J. E. p. Minister handlu reskryptem z dnia 13. Stycznia 1880 L. 21.894 zarządził formalne zamknięcie Szkoły koszykarstwa w Krakowie, motywnijąc zarządzenie swe jedynie tem, że frekwencya Szkoły od początku roku 1879 ciągle się zmniejszała i że nie było nadziei, aby ta frekwencya w przyszłości się wzmogła. Po otrzymaniu tego zawiadomienia Wydział krajowy na wniosek Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego ponowił raz jeszcze (w odezwie do c. k. Prezydum Namiestnictwa z dnia 10. Lutego 1880 L. 32.850) wspomniane wyżej swe propozycye. W skutek pisma tego zaś oznajmiło c. k. Prezydum Namiestnictwa odezwą z dnia 20. Maja 1880 L. 1715, że nie mogłoby przemawiać za reaktywowaniem zakładu, który zamknięto dla braku uczniów, ale nie wątpi, że c. k. Ministerstwo handlu nie uchyliłoby się od popierania Szkoły koszykarstwa w Krakowie, jeżeliby takowa powstała na nowo jako zakład krajowy i okazała się pożyteczną. Odpis odezwy powyższej udzielił Wydział krajowy Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, a sprawa Szkoły koszykarstwa w Krakowie obecnie jeszcze jest przedmiotem badania teje Kuratoryi.

Ponieważ Szkoła koszykarstwa w Krakowie właściwie już w połowie roku 1879 przestała istnieć, a działalność jej w ciągu pierwszego półrocza tegoż roku podług informacji zasięgniętych przez Wydział krajowy za pośrednictwem Komitetu doradczego nie usprawiedliwiała dalszego zasilania Szkoły z funduszu krajowego, przeto Wydział krajowy odmówił Zarządowi Szkoły wypłaty zasiłku w kwocie 500 zł. w. a., przeznaczonego przez Wysoki Sejm na utrzymanie jej w r. 1879. Natomiast powziąwszy wiadomość, że zaprowadzono z dobrym skutkiem naukę koszykarstwa w Krakowskim Seminarjum nauczycielskiem żeńskim, przyznał na prośbę krajowej Rady szkolnej, idąc w tej sprawie za zdaniem Kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego, rozporządzeniem z dnia 10. Lutego 1880 L. 32.850 zasiłek w kwocie 200 zł. na pokrycie płacy nauczycielki koszykarstwa w r. 1879 pod warunkiem, że delegatom Wydziału krajowego przyznanem będzie prawo nadzoru nad kursem koszykarstwa w pomienionem seminarjum. Kiedy zaś krajowa Rada szkolna na warunek ten się zgodziła, zarządził wypłatę przyznanego zasiłku rozporządzeniem z dnia 6. Kwietnia 1880 L. 10415.

Nie mogąc zapobiedz zwinięciu Szkoły ani jej zastąpić, usiłował Wydział krajowy ochronić przynajmniej od upadku to, co dzięki działalności Szkoły rozbudziło się do nowego życia i przez jakiś czas było widocznie na drodze postępu. W tym celu udzielił Komitetowi doradczemu rozporządzeniem z dnia 28. Marca 1879 L. 12.333 zaliczkę w kwocie 500 zł. w. a. z upoważnieniem do użycia tej kwoty na popieranie przemysłu koszykarskiego w powiecie krakowskim w myśl wniosku komitetu, który był zdania, że należy:

1. udzielać ludności trudniącej się przemysłem koszykarskim, mianowicie w miejscowościach, w których istniały filie Szkoły koszykarstwa w Krakowie, zapomogi (o ile możliwości jako zaliczki zwrotne) na zakupno narzędzi i materiału;

2. starać się o dostarczenie tejże ludności taniego materiału krajowego, ażeby mogła produkować tani towar, obliczony przeważnie na odbyt w kraju;

3. pośredniczyć w sprowadzaniu materiału zagranicznego dla koszykarzy, o ile tenże okaże się niezbędnym, i dostarczać im wszelkiego materiału w razie potrzeby na kredyt; nakoniec

4. starać się o odbyt wyprodukowanego towaru przez rozsyłanie wyrobów na okaz, niemniej przez zawiązywanie stosunków z przedsiębiorcami.

Kuratorya zaś oddała kwotę powyższą do rozporządzenia subkomitetowi, złożonemu z pp. Dra. Adryana Baranieckiego i Dra. Ferdynanda Weigla.

Istniejąca do tej pory rządowa Szkoła garncarstwa w Kołomyi, do której założenia fundusz krajowy przyczynił się swego czasu kwotą 2000 zł. w. a., nie otrzymała przez przeciąg czasu objęty niniejszem sprawozdaniem żadnego zasiłku z funduszu krajowego. Ponieważ zaś Wydziałowi krajowemu nie przysługuje prawo udziału w zarządzie tej szkoły, przeto czynność Wydziału krajowego względnie Kuratoryi co do zakładu powyższego ograniczyć się musiała do kilkakrotnego zwiedzenia jej przez delegatów Kuratoryi pp. J. E. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, Ludwika Wierzbickiego i Dra Józefa Wereszczyńskiego.

W sprawozdaniu z dnia 26. Września 1878 L. 29727 nadmieniono już, że za staraniem komitetu doradczego powstała w r. 1878. Szkoła koszykarstwa w Jarosławiu, na której założenie Wydział krajowy przyznał z funduszu krajowego zasiłek w kwocie 1.200 zł. a. w. Szkoła ta zostaje odtąd pod zarządem miejscowego komitetu nadzorczego, w którego skład wchodzi jako delegat kuratoryi dla spraw przemysłu domowego i drobnego ks. Jerzy Czartoryski, a pod zwierzchnim nadzorem tejże kuratoryi, liczy obecnie dwudziestu kilku uczniów i według jednogłośnej opinii komitetu nadzorczego oraz kuratoryi rozwija się bardzo pomyślnie. Z zasiłku przyznanego na założenie szkoły zaasygnował Wydział krajowy resztę, t. j. 900 zł. a. w., rozporządzeniem z dnia 28. Marca 1879 L. 12337. Prócz tego przyznał na utrzymanie szkoły w r. 1880 zasiłek w kwocie 800 zł. a. w., z którego zaasygnował 300 zł. a. w. rozporządzeniem z dnia 9. Stycznia 1880 L. 52905/79, resztę zaś rozporządzeniem z dnia 26. Marca 1880 L. 12949. Wreszcie udzielił Wydział krajowy, również na wniosek kuratoryi, rozporządzeniem z dnia 28. Listopada 1879 L. 48461 nauczycielowi szkoły koszykarstwa w Jarosławiu Lepszemu zasiłek w kwocie 240 zł. a. w. na odbycie kursu nauki plecionek w muzeum technologicznem w Wiedniu.

Wyrażona w poprzednim sprawozdaniu nadzieja, że c. k. Rząd ustanowi dla szkoły Jarosławskiej nauczyciela na koszt skarbu państwa, dotąd się nie ziściła, pomimo że Wydział krajowy w odezwie do c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 28. Marca 1879 L. 12337 sprawę tę ponownie poruszył, prosząc zarazem, ażeby c. k. Prezydium Namiestnictwa wyjednało dla szkoły przynajmniej stałą roczną dotację ze Skarbu Państwa w kwocie 800 zł. a. w. Jednakże przedstawienie Wydziału krajowego nie całkiem pozostało bez skutku, gdyż podług odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 16. Lipca 1879. L. 5700 JE. p. Minister handlu oznajmił wprawdzie, że na razie nie może przyjąć opłaty nauczyciela szkoły na Skarb państwa, ale równocześnie przyznał na utrzymanie jej w roku 1879. subwencję państwową w kwocie 250 zł. a. w.

Udzielając później szkole dotację z funduszu krajowego za rok 1880. udał się Wydział krajowy (odezwą z dnia 26. Marca 1880 L. 12949) raz jeszcze w tej sprawie do c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą, ażeby wyjednało na utrzymanie szkoły w roku 1880. zasiłek ze Skarbu państwa w kwocie 500 zł. a. w., a odezwą c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 5. Kwietnia 1880 L. 3428 został zawiadomionym, że JE. p. Minister handlu prośbę powyższą przyrzekł uwzględnić o tyle, o ile mu pozwoli na to budżet państwowy.

Szkole koszykarstwa w Rudniku, która powstała również w r. 1878. jako szkoła prywatna, przyznał był Wydział krajowy pierwotnie tylko jednorazowy zasiłek na założenie w kwocie 800 zł. a. w., z którego część wypłacił zaraz, resztę zaś rozporządzeniem z dnia 28. Marca 1879 L. 12336 na prośbę Wydziału powiatowego w Nisku, powziąwszy z relacji komitetu doradczego wiadomość, że szkoła rozwija się pomyślnie. Z tejsze relacji nabył jednakże Wydział krajowy przekonania, że szkoła Rudnicka w r. 1879. o własnych siłach utrzymać by się jeszcze nie mogła, i wskutek tego przyznał i zaasygnował rozporządzeniem wyżej wspomnianem w myśl wniosku komitetu na utrzymanie jej w r. 1879. dalszy jednorazowy zasiłek w kwocie 300 zł. a. w. Za staraniem Wydziału krajowego przyznał nadto c. k. Rząd szkole Rudnickiej zasiłek ze Skarbu państwa na r. 1879. w kwocie 250 zł. a. w. Wypłatę tego zasiłku jednakże uczynił J. E. p. Minister handlu podług odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 16. Lipca 1879 L. 5700 zawisłą od ukonstytuowania się miejscowego komitetu nadzorczego. Ponieważ zaś ukonstytuowanie się komitetu napotkało na przeszkody nieprzewidziane i nie może jeszcze być uważanem za dokonane, przeto szkoła nie otrzymała dotąd przyznanego jej zasiłku państwowego.

Obok spraw wyżej wymienionych szkół dla podniesienia przemysłu domowego i drobnego było przedmiotem czynności Wydziału krajowego i Kuratoryi w ciągu peryodu objętego niniejszem sprawozdaniem także badanie projektów założenia nowych szkół tego rodzaju. Z projektów tych niektóre dojrzały już o tyle, że Wydział krajowy może obecnie wystąpić z wnioskami dążącymi do ich wykonania, inne zaś znajdują się jeszcze w stadium badań i rokowań przedwstępnych.

Do pierwszych należy przedewszystkiem projekt założenia Szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie.

Projekt ten powstał w r. 1879 w czasie pobytu we Lwowie p. c. k. Rady Ministerstwa handlu Dra Emanuela Hermanna z inicjatywy członka Kuratoryi p. Ludwika Wierzbickiego, i omawianym był na poufnej konferencji, w której oprócz p. Hermanna i kilku członków Kuratoryi brali także udział reprezentanci Magistratu i Rady miejskiej miasta Lwowa. Do dalszych kroków w tej sprawie miał dać pochop c. k. Rząd. Kiedy jednakże c. k. Rząd do końca roku 1879 sprawy nie poruszył, zajęła się nią Kuratorya, a Wydział krajowy udzielił Kuratoryi rozporządzeniem z dnia 24. stycznia 1880 L. 430 zaliczkę w kwocie 300 zł. w. a. na pokrycie kosztów prac przygotowawczych, mianowicie na przygotowanie szczegółowego projektu z planem i kosztorysem. Dopiero odezwą z dnia 4. Marca 1880 L. 1996 zawiadomiło c. k. Prezydium Namiestnictwa Wydział krajowy, że J. E. p. Minister handlu na podstawie relacji p. c. k. Rady Ministerstwa Dra Hermanna powziął zamiar założenia Szkoły dla przemysłu garncarskiego (Thonindustrieschule) we Lwowie. Podług tejsze odezwy jednakże J. E. p. Minister handlu nadmieniał zarazem, że tylko w tym wypadku mógłby starać się o ustawodawcze zezwolenie na pokrycie ze skarbu państwa znacznych wydatków na nauczycieli, środki naukowe, techniczne urządzenie, materiały, tudzież administrację takiego zakładu, jeżeliby Wydział krajowy, Reprezentacya gminy i Izba handlowo przemysłowa we Lwowie byli gotowi przyrzec na ten cel odpowiednie zasiłki — a Reprezentacya miasta w szczególności zobowiązała się do poniesienia kosztów na urządzenie pieców garncarskich, tudzież do starczenia lokalności dla szkoły potrzebnych, niemniej opału, oświetlenia i obsługi.

Udzielając Wydziałowi krajowemu treść reskryptu c. k. Ministerstwa handlu, wystosowało c. k. Prezydium Namiestnictwa zapytanie, czy zdaniem Wydziału krajowego założenie takiego zakładu naukowego byłoby pożądanem, a w danym razie, jakie by to musiało pociągnąć za sobą koszta, tudzież czy i jaką roczną subwencją Wydział krajowy byłby gotów udzielać na rzecz projektowanej szkoły.

W odpowiedzi zaś na zapytanie powyższe oświadczył Wydział krajowy na podstawie opinii Kuratoryi odezwą z dnia 26. Marca 1880. r. L. 10.191,

że dla podniesienia w kraju naszym przemysłu garncarskiego w ogólności, w szczególności zaś dla podźwignięcia przemysłu domowego garncarskiego, potrzeba w tych miejscowościach, gdzie są warunki sprzyjające temu przemysłowi, lub gdzie dawniej garncarstwo kwitnęło, urządzić warsztaty wzorowe;

że jednakże po warsztatach wzorowych wtedy tylko spodziewać się można skutku pożądanego, jeżeli nimi kierują nauczyciele nie tylko należycie wykształceni pod względem technicznym i artystycznym, ale zarazem obznajomieni dokładnie z potrzebami kraju i miejscowymi warunkami produkcji;

że kraj obecnie zgoła nie posiada nauczycieli dla wzorowych warsztatów garncarskich, a nauczyciele sprowadzeni z po za kraju, jak pouczyło doświadczenie, grzeszą zwykle niezajomością stosunków krajowych, w skutek czego warsztaty kierownictwu ich powierzone zamiast przyczyniać się do rozwoju przemysłu miejscowego, częstokroć przemysł ten spaczają i doprowadzają do upadku;

że przeto Wydział krajowy uważa za bardzo pożądane założenie szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie, któraby w myśl projektu rozwiniętego w relacji P. c. k. Rucy Ministerstwa Dra Hermanna kształciła nauczycieli i kierowników dla warsztatów wzorowych.

Al. 2. i 3. W odezwie powyższej podał Wydział krajowy nadto ogólny plan nauki dla projektowanej Szkoły, dołączając zarazem wypracowane przez Kuratoryę preliminarze kosztów założenia i utrzymania Szkoły, które przedkłada obecnie Wysokiemu Sejmowi, a podług których wyniosłyby, przyjmując za podstawę obliczenia liczbę 20 uczniów — koszta założenia 6601 zł., roczne zaś koszta utrzymania 10.360 zł. w. a.

Odtąd Wydział krajowy nie otrzymał w tej sprawie żadnej dalszej wiadomości. Tusząc jednakże, że rokowania zawiazane przez c. k. Rząd z gminą miasta Lwowa tudzież z Izbą handlowo-przemysłową we Lwowie doprowadzą rychło do pożądanego rezultatu, niemniej, że Wysoki Sejm, uwzględniając motywa wyłuszczone w przywiedzionej już odezwie do c. k. Prezydium Namiestnictwa, uzna potrzebę założenia projektowanej szkoły, przeznaczył resztę pozostałą z funduszu wstawionego w budżet na r. 1879. na szkoły rękodzielnicze i przemysł domowy, wynoszącą 1850 zł., na częściowe pokrycie kosztów założenia szkoły garncarstwa we Lwowie i wypłacił kwotę tę Kuratorji. Obecnie zaś ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi na zdaniu Kuratorji oparty wniosek, dążący do określenia udziału kraju w założeniu i utrzymywaniu rzeczonyj szkoły.

Projektem dalej, który może wejść w życie, skoro tylko Wysoki Sejm deń się przychyli, jest projekt zmierzający do podniesienia przemysłu rzeźbiarskiego (wyrobów z alabastru) w Brzozdowcach.

Gmina Brzozdowce, położona w powiecie bobreckim, posiadała od bardzo dawna przemysł domowy, polegający na tem, iż mieszkańcy tej gminy i gmin okolicznych wyrabiali ze znajdującego się w okolicy tamtejszej w obfitej ilości tak na powierzchni jak i w głębi ziemi, pięknego i różnobarwnego alabastru rozmaite przedmioty, służące bądź do użytku, bądź do ozdoby, jako to: blaty na stoliki, puszki na tytoń i cukier, wazoniki, owoce, przyciski i t. p. Przemysł ten, w którym mieszkańcy Brzozdowiec i okolicy znajdowali niegdyś obfite źródło ubocznego zarobku, zwolna upadał a w ostatnich latach znikł prawie zupełnie.

Przechowała się jednakże do dzisiaj tradycja przemysłu rzeźbiarskiego u ludności okolicy tamtejszej i skłonność do tegoż przemysłu, tak że nie byłoby trudno wskrzesić go na nowo i rozwinąć na szersze rozmiary.

Powyższy stan rzeczy znanym już był Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego, kiedy p. Leonard Marconi, profesor rysunków i modelowania przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, objawił jej chęć zajęcia się sprawą przemysłu rzeźbiarskiego w Brzozdowcach.

W celu podniesienia tego przemysłu nie zamierza p. Marconi utworzyć właściwej szkoły, ale sprowadzić biegłych w rzemiośle robotników z Włoch (z okolic Voltero koło Florencji), którzyby pracując w Brzozdowcach, grubszym wyrobom włóścian tamtejszych nadawali artystyczne piętno i przez to zjednywali pokup, a zarazem dzieciom tychże włóścian za wzór służyli; obok tego zaś zapewnić wyrobom Brzozdowieckim odbyt przez nabywanie ich na własny rachunek. Występując z projektem swym oświadczył jednakże p. Marconi, że do wykonania go przystąpić może tylko w takim razie, jeżeli uzyska na ten cel bezprocentową pożyczkę z funduszu krajowego w kwocie 5000 zł. w. a. Pożyczka ta zaś miałaby według propozycji p. Marconiego być zabezpieczoną na płacy jego i policy zabezpieczenia na życie, a zwróconą funduszowi krajowemu w ciągu lat dziesięciu w ośmiu równych ratach rocznych, poczynszy od trzeciego roku po wypłacie.

Kuratorya dla spraw przemysłu domowego i drobnego przyjęła projekt p. Marconiego przychylnie a wszczęgólności uznała, że środek, za pomocą którego p. Marconi zamierza wskrzesić przemysł rzeźbiarski w Brzozdowcach, jest właściwy i obiecuje skutek pożądany.

Obok tego wypada wziąć na uwagę, że założenie szkoły rzeźbiarstwa w Brzozdowcach, chociażby przeprowadzone z współudziałem c. k. Rządu, powiatu i gminy, byłoby dla funduszu krajowego niewątpliwie z większymi ofiarami połączone, niż udzielenie żądanej przez p. Marconiego pożyczki bezprocentowej, oraz, że przyjmując propozycję p. Marconiego zapewnia się zarazem wyrobom Brzozdowieckim odbyt, czego przez szkołę samą osiągnąć by nie można, a od czego zawisła w znacznej części skuteczność działalności szkoły.

Zdanie Kuratoryi tudzież względy co dopiero przytoczone skłoniły Wydział krajowy do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi wniosku o upoważnienie do zawarcia odpowiedniej umowy z p. Marconim, w której Wydział krajowy zamierza zastrzedz dla siebie niemniej swego organu fachowego dla spraw przemysłu domowego prawo nadzoru pod względem kierunku artystycznego projektowanego przedsiębiorstwa.

Przechodząc do projektów, które są do tej pory przedmiotem badania Kuratoryi, wymienia Wydział krajowy, jako najważniejsze z nich, następujące:

1. projekt założenia szkoły garncarstwa w Alwerni pow. Chrzanowskim;
2. projektu założenia szkół koszykarstwa w Nienadówce pow. Kolbuszowskim, w pow. Dąbrowskim, w Spytkowicach pow. Myślenickim i w pow. Mieleckim;
3. projekt założenia szkoły wyrobów z drzewa i koszykarstwa w Stanisławowie;
4. projektu założenia szkół stolarstwa w Rudniku i w Rudzie pow. Niskim;
5. projekt założenia szkoły rzeźbiarstwa (wyrobów z marmuru) w Krzeszowicach pow. Chrzanowskim;
6. projekt założenia szkoły garbarstwa i kuśnierstwa w Rohatynie;
7. projektu założenia szkół tkactwa w Korczyni pow. Krościeńskim i w Horodence; wreszcie
8. projekt założenia szkoły powroźnictwa w Radymnie pow. Jarosławskim.

Kończąc sprawozdanie nadmienia Wydział krajowy, że na wniosek Komitetu doradczego względnie Kuratoryi udzielił z funduszu przeznaczonego na Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego:

1. Wydziałowi powiatowemu w Jarosławiu na stypendyum dla garbarza z Pruchnika 300 zł. w. a. (rozporządzeniem z dnia 28. Marca 1879 l. 12.334).
2. Temuż Wydziałowi powiatowemu na stypendyum dla garncarza z Jarosławia, który się ma wydoskonalić w fabrykacji pieców kaflowych i dachówek, 150 zł. w. a. (rozp. z dnia 28. Marca 1879. L. 12.330).
3. Kuratoryi na poparcie przedsiębiorstwa garncarza Bazylego Szostopalskiego w Sokalu, wyrabiającego ozdobne piece kaflowe, zaliczkę w kwocie 200 zł. (rozp. z d. 23. Marca 1880 L. 13324).

4. Komitetowi wystawy etnograficznej w Kołomyi na urządzenie tej wystawy 500 zł. w. a. (rozp. z dnia 26. Marca 1880 L. 9.749), z których 300 zł. tytułem bezwrotnego zasiłku, a 200 zł. tytułem zaliczki, którą Komitet ma obowiązek zwrócić Kuratorji bądź w gotowiznie, bądź przez odstąpienie okazów dla wystawy zakupionych w równej wartości.

Na podstawie wywodów powyższych Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wyznacza na pokrycie kosztów założenia Szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie zasiłek do wysokości 3.600 zł., a na utrzymanie tej Szkoły roczny zasiłek w kwocie 2.000 zł. na lat pięć, począwszy od r. 1881., i upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia zasiłków powyższych pod warunkiem, że Wydziałowi krajowemu przyznanem będzie prawo udziału w zarządzie Szkoły, wykonywać się mające albo bezpośrednio, albo za pośrednictwem Kuratorji dla spraw przemysłu domowego i drobnego.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia umowy z p. Leonardem Marconim, profesorem c. k. Szkoły Politechnicznej we Lwowie, względem udzielenia z funduszu krajowego pożyczki bezprocentowej w kwocie 5.000 zł. w. a. na przedsiębiorstwo wyrobów z alabastru w Brzodowcach powiecie Bobreckim pod warunkiem, że p. Marconi pożyczkę tę zabezpieczy według wymagań Wydziału krajowego i zobowiąże się spłacić takową w ośmiu równych ratach rocznych, począwszy od trzeciego roku po wypłacie.

3. Wydatki *ad* 1). pokryte będą z funduszu przeznaczzonego w budżecie funduszu krajowego na Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego.

4. Na pokrycie wydatku *ad* 2). otwiera się Wydziałowi krajowemu kredyt dodatkowy na rok 1880 do wysokości 5.000 złotych w. a.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 23. Czerwca 1880.

Marszałek krajowy
Ludwik hr. Wodzicki w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

S t a t u t

Kuratori dla spraw przemysłu domowego i drobnego przy Wydziale krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Cel i zakres działania.

§. 1. Na mocy uchwały Sejmu krajowego z dnia 16. Października 1878 ustanawia się przy Wydziale krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem Kuratoryę dla spraw przemysłu domowego i drobnego jako organ doradczy i pomocniczy Wydziału krajowego.

§. 2. Zadaniem Kuratoryi jest podniesienie przemysłu domowego i drobnego.

W tym celu Kuratorya:

1) Czuwa w zastępstwie Wydziału krajowego nad szkołami rękodzielniczymi, utrzymywanymi kosztem funduszu krajowego, a w szczególności obowiązana jest:

- a) baczyć, aby nauka odbywała się według planu przepisanego;
- b) zdawać Wydziałowi krajowemu corocznie sprawę o stanie i czynnościach szkół;
- c) przedkładać wnioski dążące do uchylenia wad i zaprowadzenia ulepszeń w ich organizacyi;
- d) starać się o przysposobienie zdolnych nauczycieli fachowych;
- e) przedstawiać kandydatów na opróżnione posady kierowników i nauczycieli;
- f) przedkładać roczne preliminarze dochodów i wydatków.

2) Spełnia obowiązki wyliczone pod 1) względem szkół rękodzielniczych zasilanych z funduszu krajowego w miarę udziału, jaki Wydział krajowy ma w zarządzie nad temi szkołami.

3) Zajmuje się zakładaniem nowych szkół rękodzielniczych w ten sposób, że: wyszukuje odpowiednie okolice i miejscowości, nawiązuje i przeprowadza rokowania z korporacyami i osobami prywatnymi względem przyłożenia się do kosztów założenia i utrzymania projektowanych szkół; przedkłada Wydziałowi krajowemu wnioski o założenie, oparte na obliczeniu kosztów założenia i utrzymania, a po przyjęciu wniosków przez Wydział krajowy, projekta planów organizacyi; wreszcie wprowadza w życie i urządza szkoły na podstawie zatwierdzonych planów organizacyi.

4) Stara się ułatwić ludności trudniącej się przemysłem domowym i drobnym uzyskanie kredytu, nabycie materiału surowego i zbyt wyrobów.

5) Przedkłada Wydziałowi krajowemu z własnej inicjatywy wnioski, lub na żądanie Wydziału krajowego objawia swe zdanie, albo wreszcie przeprowadza powzięte przez Wydział krajowy postanowienia we wszystkich innych sprawach dotyczących przemysłu domowego i drobnego, do których należą przedewszystkiem:

- a) wszelkie sprawy z dziedziny ustawodawstwa, o ile przedmiotem tegoż jest przemysł domowy i drobny;
- b) urządzenie wystaw przemysłowych, wystaw wzorów, modeli, narzędzi udoskonalonych itp.;
- c) urządzenie odpowiednich wykładów i odczytów;
- d) wysełanie ludzi zawodu za granicę w celu obznajomienia się z warunkami i stosunkami obcej produkcji przemysłowej;
- e) udzielanie stypendyów i zasiłków na uzupełnienie wykształcenia zawodowego w kraju lub zagranicą;
- f) wspieranie muzeów przemysłowych w kraju.

§. 3. Kuratorya zdaje Wydziałowi krajowemu co pół roku sprawę z swych czynności.

II. Skład i organizacya.

§. 4. W skład Kuratoryi wchodzi:

- a) Marszałek krajowy jako Przewodniczący;
- b) Członek Wydziału krajowego, Szef departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe, tudzież
- c) osoby powołane przez Wydział krajowy, — jako Członkowie, z pomiędzy których Przewodniczący wyznacza swego zastępcę.

§. 5. Kuratorya ma prawo:

- a) wydzielać z łona swego stałe sekcye dla pewnych działów swych czynności;
- b) tworzyć z Członków swych komisye do zbadania i przygotowania spraw, w których ma powziąć uchwałę;
- c) powoływać osoby z poza grona Członków swych na delegatów, do załatwiania czynności przez Kuratoryę wskazanych w jej zastępstwie.

§. 6. Zwyczajne zebrania Kuratoryi odbywają się cztery razy do roku pomiędzy 1ym a 15tym pierwszego miesiąca każdego ćwierćroczca; nadzwyczajne zaś ilekroć Przewodniczący uzna potrzebę zwołania Kuratoryi, lub najmniej trzech Członków tego zażąda.

§. 7. Do ważności uchwał potrzeba obecności Przewodniczącego lub jego zastępcy i najmniej czterech członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu Członków, a w razie równości głosów rozstrzyga Przewodniczący.

§. 8. Przewodniczący:

- a) zwołuje zwyczajne i nadzwyczajne zebrania Kuratoryi i przewodniczy na posiedzeniach;
- b) przydziela poszczególnym Członkom sprawy, których Kuratorya nie przekazała sekcjom lub komisjom;
- c) powołuje w miarę potrzeby mężów zawodu poza siedzibą Kuratoryi na korespondentów Kuratoryi.

§. 9. Delegaci i korespondenci zaproszeni na posiedzenie Kuratoryi biorą udział w jej czynnościach z głosem doradczym.

§. 10. Członkowie wykonujący czynności z polecenia Kuratoryi lub Przewodniczącego poza miejscem zamieszkania swego otrzymują:

- a) dyety w kwocie 5 zł. w. a. za każdy dzień użyty do czynności;
- b) tytułem zwrotu kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 1 zł. 50 ct. za myriameter.

§. 11. Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków poniesionych z powodu poruczonej im czynności.

Korespondentom mogą być prócz tego przyznawane remuneracye w kwotach ryczałtowych według uznania Kuratoryi.

§. 12. Obowiązki Sekretarza Kuratoryi pełni urzędnik wyznaczony przez Wydział krajowy na wniosek Kuratoryi. O wynagrodzeniu jego stanowi Wydział krajowy.

Czynności manipulacyjne Kuratoryi załatwia kancelarya Wydziału krajowego.

§. 13. Członek, który nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Kuratoryi i nieobecności swej nie usprawiedliwił, przestaje być uważanym za należącego do Kuratoryi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 13. Czerwca 1879.

Preliminarz

kosztów urządzenia szkoły dla przemysłu garncarskiego we Lwowie.

I. Przystrojony dla warsztatu i laboratorium chemicznego.

1. Piec garncarski leżący, urządzone do palenia drzewem z materiału ogniotrwałego	800 zł.	
2. Piec podobny stojący mały	400 „	
3. Piec muflowy do wypalania naczyń polewanych, mały	400 „	
4. Dwa piecyki gazowe po 70 zł.	140 „	
5. Żarna do mielenia glazur (młynek)	140 „	
6. Przystrojony do szlamowania gliny	80 „	
7. Dziesięć warsztatów garncarskich (toczydeł) po 30 zł.	300 „	
8. Tokarnia do toczenia modeli	60 „	
9. Piec w chemicznym laboratorium wraz z urządzeniem	1000 „	3320 zł.

II. Sprzęty i urządzenie lokalności.

10. Ośm stołów rysunkowych po 23 zł.	184 zł.	
11. Dziewięć stelaży do modelowania po 5 zł.	45 „	
12. Dziesięć ławek szkolnych do pokoju wykładowej chemii, buchhalteryi i rysunków — po 15 zł.	150 zł.	
13. Cztery tablice szkolne (dwie do sali rysunkowej, jedna do wykładowej chemii i jedna do wykładowej rachunków) — po 16 zł.	64 „	
14. Cztery stoły (do sali rysunkowej, do sali chemii, w laboratorium chemicznym i do sali wykładowej) — po 28 zł.	112 „	
15. Urządzenie biura kierownika szkoły:		
a) biurko	24 zł.	
b) stół	15 „	
c) krzesło	6 „	
d) dwie szafy, wielka i mała	92 „	
e) sofa	28 „	
f) umywalnia	15 „	
g) sześć krzeseł po 3 zł.	18 „	
		198 „

Do przeniesienia 753 zł. 3320 zł.

16. Pięć umywalni (dwie do sali rysunkowej, po jednej do sali modelowania, w laboratorium chemicznem i do sali wykładów chemicznych) — po 15 zł.	75 zł.	
17. Stelaże różne z białego drzewa do laboratorium chemicznego, do ubikacji do suszenia naczyń glinianych i do magazynu 20 □ m. — po 2 zł. 35 ct.	47 "	
18. Dwanaście krzeseł po 3 zł.	36 "	
19. Dwadzieścia stołków do sali rysunkowej po 2 zł.	40 "	
20. Trzy gradusy do sal wykładowych i rysunkowej po 10 zł.	30 "	
21. Urządzenie gazowe w sali rysunkowej, w sali modelowania i w laboratorium chemicznem	1200 "	
22. Koszta adaptacji lokalności na szkołę wynajętych	800 "	2981 zł.

III. Środki naukowe.

23. Wzory wyrobów glinianych potrzebne na modele	}	300 zł.
24. Wzory malowanych, polewanych i glazurowanych naczyń		
25. Zbiór różnych farb używanych do malowania naczyń glinianych		
26. Zbiór różnych okazów glin tak krajowych jako też obcych		
Razem		300 zł.
		6601 zł.

II. Sprzęt i urządzenie lokalności.

1.	100
2.	50
3.	20
4.	15
5.	10
6.	8
7.	5
8.	3
9.	2
10.	1
11.	1
12.	1
13.	1
14.	1
15.	1
16.	1
17.	1
18.	1
19.	1
20.	1
21.	1
22.	1
23.	1
24.	1
25.	1
26.	1
27.	1
28.	1
29.	1
30.	1
31.	1
32.	1
33.	1
34.	1
35.	1
36.	1
37.	1
38.	1
39.	1
40.	1
41.	1
42.	1
43.	1
44.	1
45.	1
46.	1
47.	1
48.	1
49.	1
50.	1
51.	1
52.	1
53.	1
54.	1
55.	1
56.	1
57.	1
58.	1
59.	1
60.	1
61.	1
62.	1
63.	1
64.	1
65.	1
66.	1
67.	1
68.	1
69.	1
70.	1
71.	1
72.	1
73.	1
74.	1
75.	1
76.	1
77.	1
78.	1
79.	1
80.	1
81.	1
82.	1
83.	1
84.	1
85.	1
86.	1
87.	1
88.	1
89.	1
90.	1
91.	1
92.	1
93.	1
94.	1
95.	1
96.	1
97.	1
98.	1
99.	1
100.	1

Preliminarz

rocznych kosztów utrzymania szkoły dla przemysłu garncarskiego
we Lwowie.

I. Płace nauczycieli i pomocników.

1. Kierownik szkoły oraz nauczyciel rysunków	2.000 zł.	
2. Nauczyciel modelowania	1.000 "	
3. Nauczyciel chemii oraz malowania na glinie	1.000 "	
4. Wermistrz w warsztacie garncarskim oraz przy piecach garncarskich	900 "	
5. Garncarz oraz pomocnik w warsztacie garncarskim	500 "	
6. Docent buchhalteryi	200 "	
7. Docent rachunków kupieckich	200 "	5.800 zł.

II. Potrzeby szkolne.

8. Chemikalia, farby, polewy, emalje, gliny i t. p. oraz uzu- pełnienie modeli i wzorów, niemniej drzewo potrzebne do wypalania na- czynia w piecach	1.200 zł.	1.200 zł.
--	-----------	-----------

III. Koszta najmu lokalności i administracyjne.

9. Najem lokalności:		
a)	Siedem pokoi (pokój do rysunków, pokój do modelowania, pokój do robót praktycznych czyli pracownia garncarska, pokój do nauki chemii, laboratorium chemiczne, pokój do wykładów buchhalteryi i rachunków kupieckich, pokój dla kierownika) po 150 zł.	1.050 zł.
b)	pięć obszernych ubikacyi w piwnicy (ubikacja do szlamowania glin, ubikacja na piece garncarskie, do przeniesienia	1.050 zł.
		<u>7.000 zł.</u>

	z przeniesienia	1.050 zł.	7.000 zł.
	ubikacja do suszenia wyrobów glinianych, magazyn, skład na drzewo opałowe (po 100 zł.)	500 "	
c)	Pomieszkanie dla dozorczy szkoły (dwie ubikacje) i przedpokój dla szkoły po 100 zł.	<u>300 "</u>	1.850 zł.
10. Usługa:			
a)	Płaca dwóch stróży po 300 i 250 zł.	550 zł.	
b)	Koszta umundurowania tych stróży	<u>160 "</u>	710 "
	11. Oświetlenie szkoły oraz gaz potrzebny w laboratorium chemicznem		400 "
	12. Opał ubikacji szkolnych		300 "
	13. Utrzymanie lokalności i inne drobne wydatki		100 "
			<u>3.360 zł.</u>
		Razem	10.360 zł.

I. Płace nauczycieli i pomocników

2.500 zł.	1. Kierownik szkoły oraz nauczyciel sprawozdawczy
1.500 "	2. Nauczyciel wycieczek
1.000 "	3. Zastępca kierownika sprawozdawczy
300 "	4. Pomocnik w zastępstwie kierownika sprawozdawczy
300 "	5. Pomocnik w zastępstwie kierownika wycieczek
300 "	6. Pomocnik wycieczek
<u>300 "</u>	7. Lokal wycieczek wycieczek
2.500 zł.	

II. Potrzeby szkolne

1.500 zł.	1. Zakup papieru, pióra, zeszytów, podręczników, materiałów do wykładów i innych potrzeb szkolnych
<u>1.500 zł.</u>	

III. Koszta najmu lokalności i administracyjne

1.500 zł.	1. Wynajem lokalu na cele administracyjne
1.500 zł.	2. Wynajem lokalu na cele nauczycielskie
1.500 zł.	3. Wynajem lokalu na cele uczniowskie
1.500 zł.	4. Wynajem lokalu na cele innych potrzeb
<u>1.500 zł.</u>	